

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De SS. Fausta, Euelasio, & Maximino martyrib.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

vigori, lætos & iucundos, equis & vestibus instructos eos à se dimisit. Sanatus est etiam quidam paralyticus, aurium & oculorum officio priuatus. Porrò si quis inops ei non tam de facultate, quàm prompta voluntate quippiam obrulisset, per eius intercessionem deinceps res necessarias sibi sensit suppetere. Quod nè cui dubium videatur, certo exemplo id verum comprobabimus. Mulieri cuidam pauperula nocturna visione sancta virgo appàrens, iussit vt ex suo labore vestem sacram, quam albam vocant, ipsi offerret. Illa respondente id se prae inopia non posse, Adelheidis iussit eam suo nomine manè petere subsidium à vicinis. Quod cum impigrè fecisset, tâta ei lini copia data est, vt non modò albam, sed etiam sibi ipsi vestem necessariam indè conficeret. Alba deindè ad sepulcrum virginis allata, tanta cœpit per omnem vitam rerum copia abudare, vt quotannis eò vel bouem, vel porcum, vel alia quædam munera adduceret. Sed cum omnia beatæ virginis miracula singulatim referre non possimus, quædam ex ijs commemorabimus, quæ nostris temporibus facta vel visu vel auditu didicimus.

A ppàret
cuidã pau-
peri fœmi-
na.

Fœminæ cuiusdam filius octennis, totidem annis membrorū omnium, præterquàm linguae & oculorū, officio destitutus fuit. Ei verò sancta virgo quadam nocte in somnis visã est oēs ipsius neruos relaxãsse. Itaq; alta voce eo exclamante, excitati sunt omnes qui in domo erant, ad eiusque lætulum properantes, viderunt illum sanatis membris omnibus ceu exanimem iacere. Sed post horæ interuallum ad se reuersus, narrauit visionem, petijtque multa instantia à parentibus se deduci cum oblatione ad sepulcrum virginis. Mox ergò iumento imponitur, sed in ipso itinere, vt maior Dei virtus apparet, cum per pontem cuiusdam fluminis transirent, iumentum cum puero in aquas decidit, & tota ferè hora ab omnium conspectu subductum fuit. Eo casu vltra modum afflicti parentes pueri, præ nimio dolore sanctam Adelheidem non solùm nullius apud Deum meriti, sed etiam crudelem & inhumanam appellabant: cum ecce subitò vident iumentum cum puero illæsum ad litus peruenisse. Tum verò summa hilaritate perfusi, in ferijs sancti Gereonis, cum ad preces nocturnas primo signo excitarentur sorores, Vilikam ingressi sunt, & quæ gesta essent, omnibus exposuerunt. Liberatus est præter hunc etiam quidam dæmoniacus, qui postea quotannis censum illic obtulit. Sed nè longiores simus, nouerit Lectòr nullo non genere miraculorum, dempta mortuorum excitatione, eam ornata esse à præpotente Deo, cui laus est & gloria per infinita secula seculorum, Amen.

Puer cõtra-
ctus ab ca-
sanatur.

Præclarum
miraculũ.

MARTYRIVM SANCTORVM ET GLORIOSO-
RVM CHRISTI MARTYRVM, FAVSTAE, EVELASII,
& Maximini, authore Simeone Metaphraсте.

N illis temporibus erat sancta martyr Christi Fausta in ciuitate Cyzico, imperate Maximiano, diuitibus parentibus nata & fidelibus. Ab eis autem educata in Christi dogmatibus, relicta est orphana, cum esset tredecim annos nata: & de cetero vacabat ieiunio & orationi, & meditationi diuinarum scripturarum. Quamobrem conuenienter voci Domini, non poterat abscondi ciuitas, sita supra montem, sed eius peruenit fama vsque ad aures Imperatoris Maximiani, statimque mittit primum sui palatij, nomine Euelasium, in ciuitatem Cyzicum, vt quæreret & inueniret Faustam, Christi sponsam, sic iubens: Si ei quidem persuasum fuerit, vt sacrificet, rectè habue-

FEBRUAR. 6.
licet Lati-
na Marty-
rologia ha-
beant 20.
Septēbris,

Matt. 5.

rit: Sin minùs, projice eam in fluentum.

Euelasius autem vadens Cyzicum, inuenit ipsam ætate quidem infantem: fide verò & prudētia valdè senem. Quamobrem eum ipsa adducta fuisset ad tribunal, vis ei afferebatur, vt dijs, qui non sunt, sacrificaret. Sancta autem dixit ei: Ego ijs dijs non sacrifico, qui sunt surdi & cæci, & nullo sensu præditi, cum sint opera manuum hominum. Habeo enim patrem & sponsum Iesum Christum in cælis, nec possum eum relinquere, nec per-

Ffff 3 dam

dam meam hereditatem, quam habeo apud Dominum. Euclasius autem dicit ei: Sacrifica Fausta dijs, nè malè & acerbè moriaris. Respondit sancta: Nè putes me esse tanquam vnam ex stultis mulieribus. Nam etsi sum parua ætate, attramen cor meum est magnum & perfectum apud Deum. Euclasius verò multa ira repletus, iubet tonderi eius caput ad ignominiam & ludibrium: & sic eam in ligno suspensam fortiter verberari. Sancta autem Fausta cum valdè torqueretur, sustulit oculos suos in cælum, & orauit Dominum:

S. Fausta di-
rè verbera-
ta.

& postquam ea satis orasset, extitit statim fulgur è cælo, adeò vt multi morerentur. Euclasius autem id videns, valdè timuit, & cum sanctam Faustam vocasset, dixit ei: Mulier, dic mihi quenam sis, te enim adspexi facientem opera magica. Sancta verò dixit: Audi me Euclasi, & fac imaginè, quæ habeat meam figuram: & deindè affer omnia tormenta, & ipsa quoquè inscribantur in imagine. Quod cum celerimè factum esset, dicit sancta: Sit tibi notum, quòd quomodò hæc imago non sentit tormèta, ita nec meum corpus sentit tuas pœnas & supplicia. Anima enim mea est tota omninò stabilita in Domino. Deceterò fac citò in me id, quod velis. Tunc iussit eam, in loculo inclusam, clauis affigi & secari. Lictores autem cum citò fecissent id, quod fuerat imperatum, erat sancta intra loculum, psallens & Dominum glorificans: & defessi ij, qui eam secabant, facti sunt tanquam mortui. iuerunt autè ad Euclasius, & ei dixerunt: Rogamus te domine. Mulierem, quam dedisti nobis, ab hora prima vsq; ad horam sextam secantes, nihil potuimus efficere, mutauit enim sex ferras, & neque potuerunt eam omninò tangere. Quinetiam ignem loculo admouimus: illa verò psallebat, dicens: Et si per ignem transierò, flamma non me comburet.

Non sentit
pœnas.

Clauis affi-
gitur & se-
catur.

Hæc cum audiisset Euclasius, non parùm fuit animo anxius, & dicit sanctæ Faustæ: O mulier, me stupore affecisti, faciès opera mirabilia. Sum octoginta annos natus, & nunquam vidi talia. Deceterò adiuro te per Deum, cui credis, dic mihi omnem veritatem. Respondit sancta Fausta, & dixit ei: Rogo te domine mi, mentem diligenter adhibe. Id enim, quod dicitur, est virtus diuina, sicut tu quoquè adspexisti, & citò tibi persuadebo, vt sis socius meæ religionis. Ille autem dixit: Dic liberè veritatem, ego verò attentè audiam. Sancta dicit: Deus est immortalis & æternus, & opera eius sunt vera, & iudicium eius est sanctum & iustum. Quamobrem propter eos, qui iuste & rectè vitam egerunt, & pulchrum certamen consummârunt, & diabolum pudore affecerunt, & idola, quæ à vobis dii dicuntur, tanquam malos demones fugârunt, & mundi mala & improba opera vicerunt, & terrena quidem recusârunt, cælestia autem desiderârunt, & virginitatem custodiêrunt, & eius præcepta citra vllam cõseruârunt reprehensionem: nam ipsi quoquè sciuerunt non esse alium Deum præter eum: descendit in terram, & habitauit in sancta & munda virgine, quomodò scit ipse solus. Cum is itaque esset natus & educatus, vt in pauca conferam ea, quæ consequuntur, venit sua sponte ad crucem, & carne passus est, vt nos seruaret. Deindè sepultus est, & resurrexit tertio die, & in gloria assumptus est in cælos. Qui rursus est venturus in consummatione seculorum, iudicaturus viuos & mortuos, & redditurus vnicuique secundum opera sua. Quamobrem nos quoquè eius exemplar sequentes, nos damus ad flagella & tormèta propter regnũ cælorum, nè æternum condemnemur. Nam hîc quidem morimur, illic autem semper viuimus.

Esa, 43.

S. Fausta p-
clare insti-
tuit Eucla-
sium.

Euclasius autem cum hæc audiisset, & Dei virtutem cognouisset esse magnam & insuperabilem, compunctus à sancto spiritu, cœpit cogitare & conuerti ad bonum: & deceterò iussit relaxari sanctam. Tunc currens vnus ex seruis Euclasi, renunciauit Imperatori Maximiano, dicens: Domine mi Imperator, tuam charitatem perdidit Euclasius, & est futurus Christianus. Festina ergò ad eum eripiendum, priusquam perfectè conuertatur. Imperator autem valdè motus animo, cum maxima celeritate vocasset Maximinum suum Præfectum, qui erat seuius & inhumanissimus, & ei iussit, & cum per deos adiurasset, Cyzicum misit ad Euclasius. Qui cum magna ira motus eum accessisset, rogauit beatum Euclasius, dicens: Dic mihi scelestum caput, quemadmodum ausus es relinquere maximos deos, & eos despiciere, credens stultis Christianis & eis accedens? Dixit Euclasius: Per meum caput, si tu quoquè Faustam audieris, citò agnosces Deum viuum, & eris beatus. Præfectus verò Maximinus valdè ira commotus, iussit eum suspensum in ligno, fortiter verberari. Dum diù autem verberaretur, ad Dominum clamabat, dicens: Domine Deus omnipotens, qui opem tulisti ancillæ tuæ Faustæ in omnibus, quæ ei acciderunt, afflictionibus, & meis oculis ostendisti tua mirabilia,

Rom, 2.

Euclasius
resipiscit.

Euclasius
atrociter
verberatur.

me

me quoque humilem libera ab hoc saeuissimo & immanissimo Praefecto: Quoniam te desideravi Domine, propter multa & magna tua mirabilia. Quae postquam ipse esset precatus, rursus iussit Praefectus lampades ignis eius admoueri lateribus. Quod cum factum esset maxima celeritate, beatus Euclasio rogauit sanctam Faustam, ut pro ipso oraret. Sancta autem his auditis, valde miserata, coepit pro eo orare, & sic dicere: Domine Deus meus, dona mihi gratiam tuam, & accipe Euclasio in aulam tuorum gregum, & refer eum in numerum tuorum iustorum: Quoniam es benedictus in secula, Amen.

Tunc Praefectus iussit sanctam quoque Faustam sisti pro tribunali, ut quae persuasisset Euclasio fieri Christianum. Cum autem venisset sancta, dicit ei Praefectus Maximinus: Sceleratum caput, quomodo ausa es venerandum sacerdotem Euclasio a dijs maximis auellere, & ipsum ad Deum tuum adducere? Sancta dicit Fausta: Spero in bono & benigno Deo meo, qui vocauit Euclasio, ut fieret filius veritatis, fore, ut te quoque vocet ad eius adorationem. Dixit Praefectus: Fausta, ne putes me esse stultum, ut est is, qui fuit persuasus. & statim iussit eam ligari, & clauos eius talis infigi. Cum haec autem facta essent maxima celeritate, sancta ne omnino quidem sensit tormenta. Videns vero Praefectus hunc cruciatum eam non attingere, vocata cohorte, dixit: Si quis hoc difficilius & maius inuenit supplicium, id ei valde proderit. Tunc respondens vnus ex eis, nomine Claudius, dixit Praefecto: Domine mi, si tua celsitudo iubet eam cito mori, obijciatur bestijs. Praefectus autem iussit hoc fieri. & cum ducta fuisset nuda in stadium, in eam emisit leonem. Leona vero accurrens, eam adorauit: & post haec plurimae in eam emisit bestiae, currentes ad eius pedes se proiecere. Tunc cum rursus vidisset Praefectus alienum miraculum, & quod erat praeter omnem opinionem, iussit eam vincam pedibus trahi per terram. Cum autem nuda traheretur beata Fausta, clamauit ad Dominum, sic dicens: Domine Iesu Christe, tege tuum figmentum, & statim nubes descendit de caelo, & texit eam.

Post haec autem rursus vir alius, nomine Eusebius, dixit Praefecto: Si tua iubet celsitudo, da mihi in eam potestatem. Dixit vero Praefectus: Accipe eam. Cum in eam autem accepisset potestatem Eusebius, adduxit fabrum ferrarium: & cum ipse fecisset clauos ferreos, eius caput clavis confixit, frontemque, & oculos, & pectus, & tibias, perinde ac crepidam. Et cum haec omnia facta essent, Deum apud se orabat, dicens: Domine Iesu Christe, ago tibi gratias, quod tu sis cognitor cordium, gloriatio & corona iustorum: me quoque humilem & indignam tuam famulam dignare inueniri in stadio tranquilli ad te portus, & Maximinum Praefectum fac confirmari in tuo timore, & adduc eum in fide & charitate eorum, qui te consitentur solum verum Deum, ut sciant omnes te esse solum Deum, & te decere gloriam in secula seculorum, Amen. Cum vidisset autem Eusebius se nihil proficere, victum a tenera virgine, iussit afferri sartagine, & in eam iniici picem & resinam & sulphur, & in sartagine iniici sanctam Faustam simul cum sancto Euclasio, vehementissimo igne subitus accenso. Cum hoc autem factum esset, & sancti martyres, stantes in sartagine, psallerent, ignis fuit extinctus, & refrixit sartago. Tunc cum Praefectus Maximinus vidisset sanctorum fidem & tolerantiam, dixit: Deus eterne, qui fecisti Euclasio connumerari cum sancta ancilla tua Fausta, me quoque suscipe humilem & peccatorem, & me cum duobus connumera, ut ego quoque vilis & minimus impleam sanctam Trinitatem. Certè Domine Deus virtutum, ostende tuam clementiam in me quoque indignum tuum famulum, & fac cito per tuas miserationes in me misericordiam, ut super omnes magis glorificeris.

Haec cum dixisset, caeli fuerunt aperti, & visus est filius Dei, & vniuersus exercitus angelorum & archangelorum, & iusti omnes resplendentes sicut lux. Videns autem Maximinus haec maxima & terribilia mysteria, magna voce clamauit ad Deum, dicens: Domine, suscipe me sicut seruum tuum Euclasio, & ne memineris iniquitatum mearum, neque recorderis scelus meum peccatoris & indigni serui tui: sed me suscipe, sicut latronem. Statimque eurrens, venit prope sartagine, vbi erat sancta Fausta & sanctus Euclasio: & cum extendisset oculos suos in caelum, & se signasset signo crucis per totum corpus, dixit: In nomine patris & filij & spiritus sancti, & ego vobiscum sum. Cum vero exuisset suas vestes, & rursus fecisset id, quod est in Christo, signaculum, se iecit in sartagine. Tunc beata & sancta Fausta magno gaudio & laetitia repleta, propterea quod

Lampades
eius lateri-
bus admo-
uentur.

Fausta rursus
cruciatu-
tur, sed non
sentit.

Feræ nihil
eam lædunt.

Caput eius
& corpus
clavis con-
figitur.

Maximinus
credit in
Dominum
Iesum.

Luc. 23.

Nota, & se
signasset si-
gno Crucis
per totum
corpus.

Eccles. 4.
Matth. 18.

Matth. 11.

quòd ipsam Deus exaudièrat, & crediderat Maximinus Praefectus, dixit: Gloria tibi Christe Deus, qui non vis perire aliquem, sed omnes esse saluos, & ad agnitionē veniē veritatis. Ecce enim sum in medio duorum, tanquā vitis fructum ferens, & triplex funiculus non disrumpetur, quoniam dixit Dominus Deus noster: Vbicunquē fuerint duo aut tres congregati in nomine meo, illic sum in medio eorum. Ea hæc dicente, exiit vox è cælo, dicens: Venite ad me, qui laboratis & onerati estis propter nomen meum, & ego reficiam vos in regno cælorum.

Cum hæc ergò audiissent, & magno gaudio repleti essent, & Dominum laudassent, & ei egissent gratias, venerandas suas & sanctas Deo tradiderunt animas in pace, mensis Februarij 6. Quorum intercessionibus & precibus, & nos & omnes, per fidem in te & confessionem, peccatorum remissionem dignare nos consequi: Quoniam es benedictus nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

MARTYRIUM S. DOROTHEAE VIRGINIS, EX QVODAM EGREGIO MS. CODICE DE-

*Scriptum: cui etiam antiquissima Martyrologia pulchre
consentiunt. Stylum hinc inde modicè
emendauimus.*

6. FEBRUAR.

S. Doro-
thea, virgo
& martyr.Sistitur
prædici.Deut. 6. 10.
Matt. 4.
Ierem. 10.

Matth. 10.

IN prouincia Cappadocia apud Cæsaream ciuitatem fuit quædam puella, nomine Dorothea. Hæc quotidie in castitate & sobrietate & puritate Deo sedulum exhibebat officium; & cum humilitate & mansuetudine ieiunij & orationibus insistebat. Erat autem sanè prudentissimam; ita ut vix eam pauci imitari possent viri. Omnes autem, qui eam nôsse poterant, magnificabant nomen Domini nostri Iesu Christi, qui talem haberet famulam; cuius & aspectus erat gratus, & vita & sapientia incomparabilis; & immaculata virginitas. Cum esset ergò ad eam in charitate Christi perfecta, ut ad eius thalamum perueniret, duplicauit certaminis sui palmam; & vnam virginitatis coronam tenens, alteram martyrij, cum gaudio peruenit ad Christum. Quo autem ordine passa sit, gestorum euidentis pagina edocuit. Cum fama sanctitatis eius per aures hominum volitaret, peruenit etiam ad prædici persecutoris auditum. Qui ingressus ciuitatem memoratam, id est, Cæsaream celeberrimam Christianorum, præcepit Dorotheam Dei famulam coarctari. Cumque fuisset illi sedenti pro tribunali oblatam, inclinato capite orans Deum suum, stetit ante præsidem. Interrogauit autem eam præses, nomine Sapritius, dicens: Dic, quæ vocaris? At illa respondit; Dorothea nomen est mihi. Sapritius dixit; Ideo exhiberi te volui, ut dijs immortalibus sacrifices secundum imperium principum Augustorumque nostrorum. Dorothea dixit; Deus, qui est in cælo Augustus, imperauit mihi; ut ipsi soli seruiam. Sic denique scriptum est; Dominum Deum tuum adorabis; & ipsi soli seruias. Et iterum; Dij, qui non fecerunt cælum & terram, à terra pereant. Videndum ergò est, cui Imperatori obtemperare debeamus; terreno, an cælesti; Deo, an homini. Qui sunt enim Imperatores; nisi homines mortales, sicut fuerunt & isti dij, quorum imagines adoratis? Sapritius dixit; Si vis euadere & reuerti sana & immaculata & illaesa, pone animum tuum, & sacrificia dijs? Sin aliàs, legibus acta amaris, dabis timoris exemplum. Dorothea dixit; Omnibus dabo timoris Dei exemplum; ut hi, qui timent Deum, homines rabidos non timeant. Hoc enim faciunt, quod canes rabidi. Laniant homines innocentes; & quia ratio in illis nulla est, infantiunt, defæuiunt, irascuntur, latrant, & suis moribus vulnerant transeuntes.

Sapritius dixit; Tu, quātum video, perseuerare decreuisti in hac ineptissima professione; & vis cum cæteris mori. Audi me, & sacrificia; ut eculei pœnas euadas. Dorothea dixit; Eculei tui pœnæ, temporales sunt; gehennæ autem tormenta, æterna. Ut autem æternam pœnam euadere mihi liceat; temporales timere non debeo. Memor sum dixisse Dominum meum; Nolite, inquit, timere eos, qui corpus occidunt, animam au-

tem